

Детально проаналізувати інші операційні витрати з метою виявлення резервів їх зниження.

Змінити методику розрахунку витрат для приведення їх до реальних значень для кожного родовища.

Провести детальний аналіз показників розробки родовищ, визначити беззбитковий обсяг видобутку для кожного родовища та свердловини. Оцінити, що вигідніше: вкладати кошти у розробку малодобітних свердловин чи розпочати активне розбурювання перспективних покладів.

Саме цим питанням будуть присвячені подальші дослідження.

Список використаних джерел:

1. Фінансова звітність. Електронний ресурс. Нафтогаз «Укргазвидобування». Режим доступу: <http://ugv.com.ua/page/docs?count=1>.

Фінансові результати. Регулярна інформація ПАТ «Укрнафта». Електронний ресурс. «Укрнафта». Режим доступу: <https://www.ukrnafta.com/f%D1%96nansov%D1%96-rezultati>.

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ЗІ СТРАХУВАННЯ В СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Т. О. Пасічник

Науковий керівник: к.е.н., доцент І. М. Негрич

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: tanypasichnyk@gmail.com*

Страховання є важливим у підприємницької діяльності. За останні роки в цій галузі спостерігається значний розвиток і зростання надання послуг. Облік страхування в страхових організаціях базується на таких чинниках:

бухгалтерський облік і аудит відіграють роль важливих інструментів регулювання страхової галузі в контексті вимог до фінансової стійкості і надійності страховиків;

дані бухгалтерського обліку слугують базою для прийняття рішень як внутрішніми, так і зовнішніми користувачами інформації;

специфічні характеристики бухгалтерського обліку та аудиту страхової діяльності лежать в основі багатьох програмних продуктів для автоматизації організації ведення страхового бізнесу, а відтак серед низки вимог до працівників страхової компанії висуваються ще й вимоги щодо знання відповідних особливостей;

врахування специфічних характеристик бухгалтерського обліку та аудиту в страхових організаціях виступає необхідною передумовою для подальшого вдосконалення способів, методів і підходів до організації страхової діяльності.

На сьогоднішній день все ще існують певні проблеми які потребують уваги удосконалення в веденні бухгалтерському обліку страхування в страхових організаціях і їх потрібно вирішити, адже вони відіграють важливу роль при веденні обліку.

Актуальність теми. Основними категоріями даного дослідження виступають "бухгалтерський облік" та "аудит", дефініції яких для цілей даної статті взято з відповідних законодавчих актів, використовуючи метод синтезу, з огляду зорієнтованості на конкретних суб'єктів господарювання, тобто страховиків, що відповідно до ст. 2 Закону України "Про страхування" визначаються як фінансові установи, які створені у формі акціонерних, повних, командитних товариств або товариств з додатковою відповідальністю згідно із Законом України "Про господарські товариства", з урахуванням того, що учасників кожної з таких фінансових установ повинно бути не менше трьох, та інших особливостей, передбачених Законом, а також одержали у встановленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності.

Враховуючи зазначене та визначення Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", бухгалтерський облік у страхових організаціях розглядається як процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність страхової компанії зовнішнім і внутрішнім користувачам для прийняття рішень. Метою ведення такого обов'язкового виду обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів страхової компанії.

Головними джерелами інформації для дослідження особливостей бухгалтерського обліку та аудиту в страхових організаціях України виступають загальні та спеціальні нормативно-правові акти у вказаній сфері. При цьому для вирішення поставлених у даній статті завдань використовується метод співставлення та порівняння окремих положень вітчизняних законодавчих актів між собою, а також з положеннями міжнародних стандартів фінансової звітності. Для представлення прикладів інших країн, що використовують МСФЗ, взято узагальнені Міністерством фінансів України дані, що розміщені на спеціально створеному ним спеціалізованому інформаційному ресурсі щодо застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності, а саме: msfz.minfin.gov.ua [13; 14].

Виходячи із специфіки страхової діяльності та відповідно до плану рахунків бухгалтерського обліку, лише для страховиків характерне використання наступних рахунків:

49 "Страхові резерви";

76 "Страхові платежі" [9].

Міжнародні стандарти фінансової звітності не встановлюють стандартні форми звітності, однак регламентують види звітності, а також висвітлення та змістовне наповнення складових статей [10, с. 327; 11].

Так, МСБО 1 "Подання фінансової звітності" передбачає наступні види:

- а) звіт про фінансовий стан на кінець періоду;
- б) звіт про сукупні доходи за період;
- в) звіт про зміни у власному капіталі за період;
- г) звіт про рух грошових коштів за період;

д) примітки, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення [5]. Тобто в рамках міжнародних стандартів зростає вага облікової політики.

Слід зазначити, що обов'язковість зовнішнього аудиту для підтвердження достовірності та повноти річної фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності страхових організацій впливає із ст. 8.1 Закону України "Про аудиторську діяльність", оскільки страховики належать до фінансових установ та інших суб'єктів господарювання, звітність яких відповідно до законодавства України підлягає офіційному оприлюдненню [4]. До того ж аудиторський висновок (звіт) за підсумками аудиту річної звітності небанківських фінансових установ повинен відповідати вимогам Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг [15]. Вони не мають переважної сили над національними законодавчими чи нормативними документами, які регулюють аудит історичних фінансових звітів або завдань з надання впевненості щодо іншої інформації у конкретній країні та яких необхідно дотримуватися відповідно до національних стандартів країни [6].

При цьому:

Міжнародні стандарти аудиту, МСА (International Standards on Auditing (ISA)) слід застосовувати під час аудиту історичної фінансової інформації;

Міжнародні стандарти завдань з огляду (МСЗО) слід застосовувати під час огляду історичної фінансової інформації;

Міжнародні стандарти завдань з надання впевненості (МСЗНВ) треба застосовувати під час завдань з надання впевненості, які не є аудитом або оглядом історичної фінансової інформації;

Міжнародні стандарти супутніх послуг (МССП) необхідно застосовувати під час виконання завдань з підготовки фінансової інформації, завдань з виконання погоджених процедур та інших супутніх послуг. МСА, МСЗО, МСЗНВ та МССП разом називаються Стандартами завдань РМСАНВ;

Міжнародні стандарти контролю якості (МСКЯ) слід застосовувати при наданні всіх послуг, на які поширюється дія Стандартів завдань РМСАНВ [6].

Отже, враховуючи специфіку страхової діяльності та положень нормативно-правової бази дало змогу виявити та узагальнити наступні особливості бухгалтерського обліку і аудиту в страхових організаціях України, що належна організація обліку є необхідною умовою провадження діяльності фінансовою установою, наявність у вітчизняному страховому законодавстві трьох груп вимог щодо організації бухгалтерського обліку, зокрема, щодо:

обліку договорів і заяв; обліку страхових резервів, а також формування та подання фінансової звітності. Застосовувати МСФЗ замість вітчизняних НП(С)БО при складанні звітності для страхових організацій в Україні є обов'язковим і дана тенденція спостерігається не лише в країнах ЄС, а й в Канаді, Південній Кореї та країнах СНД.

Незважаючи на перехід страхових організацій України на МСФЗ обов'язковими для них залишаються складання первинних документів та застосування вітчизняного Плану рахунків бухгалтерського обліку із використанням характерних лише для страхової діяльності бухгалтерських рахунків (49 "Страхові резерви"; 76 "Страхові платежі").

Страхові організації належать до категорії установ, що в обов'язковому порядку повинні оприлюднювати річну фінансову звітність разом з аудиторським висновком про її достовірність, і даній категорії установ заборонено використовувати таку форму організації бухгалтерського обліку як самостійне ведення бухгалтерського обліку та складання звітності безпосередньо власником або керівником організації.

Список використаних джерел:

Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг Закон України від 12.07.2001 № 2664-III [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2664-14/page>.

Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>.

Міжнародні стандарти фінансової звітності від 01.01.2015 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=408095&cat_id=408093&ctime=1423500775962.

Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг у 2-х частинах, Ч. 1. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2013. – 1026 с.

Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291 [Електронний ресурс] Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>.

Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях: навч. посіб. – 2 вид., випр. / Лень В.С. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. – 584 с.